

BIYDER

2023 1(1) 44-69

İnceleme Makalesi / Review Article

**İNSANIN KÖKENİ VE GÖREVİ İLE İLGİLİ BİLİM ADINA YAPILAN VAHİM
HATA, İSLAM ALEMİNİN BU HATAYI TELAFİ EDEMEMESİNİN TEMEL
NEDENİ VE ACI SONUÇLARI***

Kâzım UYSAL¹

Öz

İnsanın kökeni, varlık âlemindeki yeri ve görevi hem tarihte hem de günümüzde en çok tartışılan konular arasındadır. Biyoloji, tüm ekosistem çeşitlerinde insanı besin piramidinin en üstüne yerleştirir. Sistemden en çok istifade eden canlının insan olduğunu söyler. İslam dini de bilimle uyumlu şekilde insanın varlık ağacının meyvesi ve eşref-i mahluk olduğunu ifade eder. Varlık âleminde insanın yeri için bilim ve İslam dininin tanımlaması son derece uyumludur. Ancak bilimi ateizme alet eden materyalist felsefe, insanın kökenini hayvana bağlayarak ve sistemdeki görevi noktasında insani olmayan yakıştırmalar yaparak bilim tarihinin en vahim hatasını yapmıştır. Halbuki tıpkı dini öğretiler gibi bilimsel veriler de insanın kökeninin hayvan olamayacağı ve görevinin de bitkiler ve hayvanlar gibi ekosistem hizmeti olmadığını söylemektedir. İslam âlemi de âdetullah olarak tanımlanan ve bilimlerin konusunu oluşturan kâinat kitabı kanunlarına önem vermediğinden büyük kusur etmiş ve materyalist felsefenin yaptığı bu vahim hatayı telafi etmekte yetersiz kalmıştır. Materyalist felsefenin insanın kökeni ve görevi ile ilgili bilimi alet ederek yaptığı hatalar, insanlığa ve sisteme büyük zararlar vermiş, ağır toplumsal ve çevresel problemlere sebep olmuştur. Bu makalede insanın kökeni ve görevi ile ilgili materyalist felsefenin bilim adına yaptığı vahim hata ve sonuçları tartışılmıştır. Ayrıca İslam âleminin âdetullaha önem vermemesinin yıkıcı neticeleri ve çareleri üzerinde durulmuştur. İnsanın kökeni, konumu ve görevi konusunda din ve bilimin son derece uyumlu olduğu, hatanın materyalist felsefenin bilimi ateizme alet etmesinden kaynaklandığı ifade edilmiştir. İnsanlığın kurtuluşunun her iki ilahi kitabın düsturlarına (kelamullah ve âdetullah) uyulması ile mümkün olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsanın kökeni, evrim, yaratılış, İslam âlemi, tabiat, Kur'an

* Bu Çalışma 21-23 Ekim 2023 Tarihleri Arasında Bitlis Eren Üniversitesi'nde Düzenlenen VII. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresinde Sunulan "İnsanın Kökeni ve Görevi ile İlgili Bilim Adına Yapılan Vahim Hata, İslam Aleminin Bu Hatayı Telafi Edememesinin Temel Nedeni ve Acı Sonuçları" Başlıklı Bildiriden Türetilmiştir.

¹Prof. Dr. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Biyoloji Bölümü, kazim.uyosal@dpu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6399-6616

Kazım UYSAL

THE GREAT MISTAKE MADE IN THE NAME OF SCIENCE REGARDING HUMAN ORIGIN AND DUTY, THE MAIN REASON FOR THE FAILURE OF THE ISLAMIC WORLD TO COMPENSATE THIS MISTAKE AND THE PAINFUL CONSEQUENCES

Abstract

The origin of human, his place and duty in the world of existence have been among the most discussed topics in history. Biological science places humans at the top of the food pyramid in all type of ecosystems by claiming the creature that benefits most from the system is human being. The definition of science and Islam regarding the place of man in the world of existence is extremely compatible. However, materialist philosophy, which uses science as a tool for atheism, has made the gravest mistake in the history of science by attributing the origin of human beings to animals and making inhumane ascriptions regarding their role in the system. On the other hand, scientific data also say that human origin cannot be animal and its function is not to serve ecosystems like plants and animals as stated in religious teachings. The Islamic world has also made a great mistake by not attaching importance to the laws of the book of the universe, which are defined as âdetullah and which constitute the subject of sciences and have failed to compensate for this grave mistake made by materialist philosophy. The mistakes made by the materialist philosophy by tooling science regarding the origin and duty of human have caused great harm to humanity and the system and caused serious social and environmental problems. It has been stated that religion and science are extremely compatible regarding the origin, position and duty of man, and that the mistake arises from materialist philosophy's use of science as a tool for atheism. In this article, the inaccurate statements made by the materialist philosophy in the name of science regarding the origin and duty of human and their consequences are discussed. In addition, the destructive consequences, and solutions of the Islamic world's disregard for âdetullah are emphasized. It has been concluded that the salvation of humanity will be possible by complying with principles of both divine books (kelamullah and âdetullah).

Key words: *Human origin, evolution, creation, Islamic world, nature, Quran*

1. GİRİŞ

İnsan kaynaklı sosyal ve çevresel problemler her geçen gün daha da ağırlaşıyor. Dünyamız, sürdürülemez eşik seviyeye doğru hızla yaklaşıyor. Bilim ve teknolojinin ilerlemesi ile insan refahı ve mutluluğu artmıyor. Bilakis insanın maddi ve ruhi hastalıkları daha da artıyor ve ağırlaşıyor.

İnsanlığın maruz kaldığı bu kötü durumun sebebi olarak birçok husus sayılabilir ve birçok çözüm sunulabilir. Ancak materyalist felsefenin maddeyi esas alan manayı ihmal eden indirgemeci yaklaşımı ile problemlerin çözülemeyeceği, insan saadetinin arttırılamayacağı artık netlik kazanmıştır. İndirgemeci yaklaşımlar önemli bir çözüm yolu olsa da hiçbir zaman bütün hakkında kesin çözümler

Kazım UYSAL

sunmaz. Bundan dolayı maddeyi ve manayı, insanı ve çevreyi birlikte ele alan bütüncül bir bakışa ihtiyacımız vardır. Maruz kaldığımız ciddi problemlere daha bütüncül bakmak, öncelikle insana ve çevreye bakışımızı sorgulamak zorundayız. Çünkü insanoğlu, günümüz dünyasında problem çözen değil problem üreten konumdadır. O halde insanoğlunun sistemdeki yeri ve görevini doğru tanımlamak zorundayız.

Materyalist felsefe ne yazık ki bilimi materyalizme alet etmiştir. Yaratıcıyı devre dışı bırakmak için olmadık sahtekarlıklar ve cerbezeler yapmıştır. Bilim adına yapılan en büyük hata ise insanın kökeni ve görevi ile ilgili olmuştur. Materyalist felsefe, önemli donanımlarla yaratılan insanı insanlıktan çıkarmış ve hayvaniyet derecesine indirmiştir. İnsanın hem kökenini hem de görevini tanımlarken indirgemeci bir yaklaşım sergilemiş ve bilim tarihinin en büyük hatasını yapmıştır. İnsanın atasının hayvan olduğuna dair biliminin ispat edebildiği herhangi bir veri bulunmazken yanlı ve indirgemeci bir yaklaşımla insanı hayvanlar âlemi içinde değerlendirmiştir. Toplum hayatıyla ilgili tüm prensipleri hayvanlar âlemine bakarak tesis etmiştir. Halbuki bilimsel veriler insanın sistemdeki konumu, görevi ve kökeni bakımından hayvanlar âlemi içinde değerlendirilemeyeceğini göstermektedir. İnsanın ekosferdeki (Dünya ekosistemi) konumu, görevi ve kökeni ile ilgili bilim adına yapılan vahim hata ise günümüz sosyal ve çevresel problemlerin temel sebebi olmuştur.

İslam âlemi de âdetullah olarak tanımlanan ve tüm bilimlerin konusunu oluşturan kâinat kitabı kanunlarını okuyamamış veya ihmal etmiştir. Bilimde öncülük edemediği için materyalist felsefenin yanlışlarını telafi edememiştir. İnsanı tanımlamada yapılan hata, olaylara bakışı da etkilemiş ve dünyamızı sürdürülemez eşik seviyeye getirmiştir. Bundan dolayı sosyal ve çevresel problemleri çözmek ve hayatı sürdürmekte zorlanan dünyamızı rehabilite etmek için bilimin verilerini doğru yorumlama ve farklı bir bakış açısı inşa etme zarureti vardır. İnsanı, problem üreten değil problem çözen bir konuma yükseltmeye, insanın yaratılış gayesini doğru tanımlamaya ihtiyacımız vardır.

2. İNSANIN KONUMU

İçinde yaşadığımız kâinat (evren), Büyük Patlama (Big Bang) ile var edilmiştir. Büyük Patlama ile maddenin ezeli olmadığı anlaşılmış ve bir yaratıcının varlığı netlik kazanmıştır. Kâinatı muhteşem tasarım ve organizasyon, Büyük Patlamanın tesadüfi değil planlı ve programlı olduğunu göstermektedir. Nitekim en küçük atomlardan en büyük gök cisimlerine kadar cansız tüm varlıklar birbirleri ile uyum içinde hareket ederler ve gayeli işler yaparlar. Organizasyonun olması organizatörün, tasarımın olması da tasarımcının varlığını lüzumlu kılmaktadır. Kâinatı oluşturan tüm varlıkların fiili durumu, yaratıcının varlığını ve birliğini gösterir. Bilimsel veriler, Allah'ın varlığını gösteren gerçekçi delillerdir ve insanı iman etmeye zorlamaktadır.

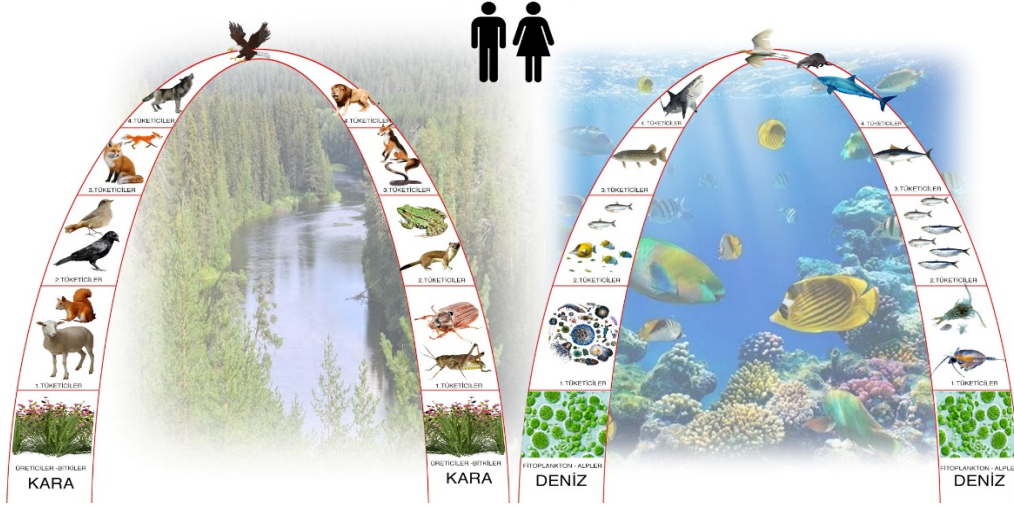
Kazım UYSAL

Şu ana kadarki bilgilerimize göre Kâinat içinde hayat olan tek gezegen Dünyadır. Dünyada canlı-cansız tüm varlıklar hayatı netice verecek şekilde organize edilmiş ve ekosfer olarak bildiğimiz sistem yaratılmıştır. Ekosferde tüm cansız varlıklar, hayatı netice verecek ve devam ettirecek şekilde çalışırlar. Bitkiler, insan ve hayvan hayatının sürdürülmesi için önemli görevler üstlenir. İnsan ve hayvanlara besin ve oksijen temini bitkilerin en önemli görevidir. Ayrıca insan ve hayvanların kirlettiği havanın temizlenmesi görevi de bitkilere verilmiştir. Hayvanlar da ya doğrudan ya da dolaylı olarak insan hayatına hizmet eder. Hem kara hem de su ekosistemlerinde tüm canlılar besin ve beslenme ilişkileri ile dengeli bir ilişki içindedir. En alt tabakayı bitkiler, ikinci tabakayı bitki ile beslenen hayvanlar (otobur), üçüncü tabakayı etle beslenen hayvanlar (etobur), dördüncü tabakayı ise yırtıcı hayvanlar (predatör) oluşturur. İnsan ise hem su hem de kara ekosistemlerinde en üstte konumlandırılır (Şekil 1).

Bilim, insanın su ve kara ekosistemlerinde besin piramidinin en üstünde olduğunu, sistemden en çok istifade ettiğini ifade eder. Tüm canlıların sistemin işleyişine (âdetullah kanunlarına) uyduğunu ancak insanın uymadığını bildirir. Dünya bataryasını insanın tükettiğini ve insanın enerji tüketiminin dünyayı sürdürülemez seviyeye taşıdığını söyler (Uysal K. 2019, Schramskia ve ark. 2015, Whitmee ve ark. 2015, Ripple ve ark. 2014, Ferretti ve ark. 2010, Strong ve Frank 2010, Duarte ve ark. 2009).

İslam dini de insanın sistemden en çok istifaden ettiğini ve ayrıcalıklı konumda olduğunu bildirir. İnsanı 'kâinat ağacının meyvesi' veya 'kâinat fabrikasının mahsulü' olarak görür ve eşref-i mahluk (yaratılmışların en şerefli) olarak niteler (Kur'an/İsra 70, Nursi 2003). Sistemde insanın konumu bakımından bilim ve din aynı veya benzer tanımlama ve değerlendirme yapar. Ancak insanın sistemdeki görevi ile ilgili bilim ve din ayrı düşer. Bu ayrışma pozitivist veya materyalist felsefenin bilime hâkim olması adeta esir almasındandır. Çünkü materyalist bilim felsefesi olaylara bütünsel değil indirgemeci yaklaşmış ve bilim tarihinin en büyük hatasını yapmıştır. Sadece maddeye odaklanmış manayı ihmal etmiştir. İnsanı hayvanlardan ayıran özellikleri incelerken sadece cesedini ele almış ruhu ile ilgilenmemiştir. Üstelik insanı değersizleştirmiş ve sisteme zararlı olarak göstermiştir. Bundan dolayı materyalist felsefe üstüne inşa edilen bilim, insanın sistemdeki görevi ile ilgili sorgulama yapmamış ve fikir yürütmemiştir. Tüm canlılara bir ekosistem hizmeti tanımlamasına rağmen insanın yaratılış gayesini sorgulamamıştır. İnsanın sistemdeki görevini görmezlikten gelmiştir.

Kazım UYSAL

Şekil. 1. Dünya ekosisteminde (ekosfer) canlıların konumları

İnsanın sistemdeki konumunu kabul edip görevini kabul etmemek veya görmezlikten gelmek indirgemeci bir bakıştan öte bencilce bir yaklaşımdır. İnsan, indirgemeci bir bakışın veya bencilliğin sonucu olarak konumunun nimetlerinden sonuna kadar istifade etmesine rağmen verilen kabiliyetlere uygun olarak tanımlanan görevleri görmezlikten gelmiş veya ihmal etmiştir.

3. İNSANA, KONUMUNA VE FITRATINA UYGUN GÖREV

Ekosferde yaşayan tüm canlılara fitratlarına (donanımları ve kabiliyetleri) uygun ekosistem hizmetleri yüklenmiştir. Ayırıştırma, temizleme, tozlaştırma, gübreleme, tohum dağıtma vb hizmetleri yapan canlılar, ilgili hizmetleri yapabilmek için özel tasarlanmıştır. Bu hizmetler sayesinde sistem işler ve hayat devam eder. Bütüncül bir bakışla sistemde konumu yüksek olan canlıların görevi de önemlidir. Mesela kara ekosistemlerinde kurtların, su ekosistemlerinde köpek balıklarının konumları yüksek, görevleri de önemlidir. Bu canlılar ekosistemlerde kilit taşı görevi görürler, ekosistem mühendisleri olarak görev yaparlar.

İnsanın ise sistemin işleyişinde herhangi bir görevi yoktur. Ancak sisteme müdahale yetkilidir, sistemin en üstünde bulunur ve en çok istifade eder. Kâinat bir ağaca benzetilirse insan meyvesi, bir fabrikaya benzetilirse mahsulüdür. Yaratıcı, tüm sistemi insanı netice verecek tarzda tasarlamıştır. Gerçekte tüm cansızlar canlıya, bitkiler hayvanlara, canlı-cansız ve hayvanlar da doğrudan veya dolaylı olarak insana hizmet eder. Yani insan, sistemin merkezindedir. İnsana konumuna uygun olarak hiçbir canlıya verilmeyen kabiliyetler verilmiştir. Görme, işitme, fiziki güç gibi hususlarda insandan ileri hayvan çoktur. Ancak hiçbir canlının olaylar arası ilişki kurma ve problem çözme kabiliyeti yoktur. İnsan, sanata bakıp sanatkârı, esere bakıp ustayı, fiile bakıp faili anlayabilecek tek canlıdır. O halde

Kazım UYSAL

insanın görevi, hiçbir canlıda olmayan sadece insanda olan özelliklerle ilgili olmalıdır. Sistem içinde yaratıcıyı anlama kabiliyetinde olan tek canlı insandır. O halde insan, sistemde görevsiz değildir. Bilakis insana fitratına uygun bir görev verilmiştir. İnsan, fitratı gereği yaratıcıyı tanımakla görevlidir.

3.1. Fıtrat Delili

Fıtrat, doğuştan sahip olunan bütün özellikleri ifade eder. Fıtrat, genelde “yarmak, ikiye ayırmak, yaratmak, icat etmek, yaratılış, belli yetenek ve yatkınlığa sahip oluş” anlamlarında kullanılır. Varlıkların temel yapısını ve karakterini ifade eder. Fıtrat, dinî literatürde insanın yaratıcısını kendi kendine bilebilecek bir donanımla yaratılmasıdır. Fıtrat, Allah’ı bilmenin önemli bir delilidir.

Allah her insana ‘yaratıcıyı arama ve inanma, doğruyu ve güzeli sevme’ duygusu vermiştir. Yüce yaratıcı ‘Sen yüzünü Hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmışsa ona çevir’ (Rûm/30) buyurur. Peygamberimiz Hz. Muhammed (SAV) de ‘Dünyaya gelen her insan fıtrat üzere doğar; sonra anne ve babası onu Yahudi, Hıristiyan, Mecûsî yapar.’ şeklinde ifade etmiştir (*Buhârî, Cenâiz 92; Ebû Dâvut, Sünne 17; Tirmizî, Kader 5.*). Çevre şartları insanın yolunu farklılaştırmakta ve yanlış yollara sevk etmektedir. Yoksa suyun akıp yolunu bulduğu gibi çevre faktörlerinden bağımsız bir insan da yaratıcıyı bulacak ve İslam’ı sevecek ve tabi olacaktır.

Maturidi başta olmak üzere bazı İslam âlimlerine göre insan, ilahi bir emir ve peygamber gelmesi de fitratı gereği Allah’ı bilmekle mükelleftir. Matürîdîlere göre, peygamber gönderilmese bile insanın Allah’ı bilmesi vaciptir (zorunludur). Kelamullah olmasa bile fitratı gereği insanın Allah’ın varlığını ve sıfatlarını anlayabileceği hususunda İslam âlimleri ittifak etmişlerdir. Ancak fıtratın mükellefiyet gerektirip gerektirmediği noktasında ihtilaf vardır. (Ulusoy 2008; Ceyhan 2021). İslam dininin ‘fıtrat delili’ ile ilgili yorumu, ekoloji biliminde ekosistemlerde insanın görevi ile ilgili boşluğu doldurmakta ve insanı görevsizlikten ve değersizlikten kurtarmaktadır. Çünkü materyalist bilim felsefesine göre insanın mevcut konumda olmasında herhangi bir kasıt yoktur. İnsan hariç herhangi bir canlının olmaması ekolojik dengeleri bozup sistemi olumsuz etkilerken, insanın olmaması ekolojik dengelere olumlu etkiler. İnsan, tüm çevre problemlerinin kaynağıdır. O halde insan, sistemin sürdürülmesinde lüzumlu olmadığı gibi sistemin yüküdür, hatta uru veya kanseridir.

3.2. İnsana verilen yetki

Sistemin tasarımına bakınca hayat gayeli (özellikle insan hayatı, antropik ilke) olduğu anlaşılır. Gerçekte tüm sistem elamanları hayatı netice verecek şekilde tasarlanmıştır. İnsana tüm canlılardan farklı bir konum ve görev verilmiştir. Ancak insanoğlu varlıklar içindeki yeri ve konumunu çoğu zaman kavrayamamıştır. Bundan dolayı Yaratıcı, insan için özel kurallar koymuş (semavi kitaplar) ve rehberler (peygamberler) göndermiştir. İnsanoğluna varlık âlemi içindeki yeri ve görevini bildirmiş, hayatın

Kazım UYSAL

anlamı ve amacını ders vermiştir. Olaylara ‘ben merkezli’ değil ‘yaratıcı merkezli’ bakmasını talep etmiştir.

Dini öğretiye göre insan diğer varlıklardan farklıdır. İnsan, Yaratıcıyı tanıyabilecek ve O’na muhatap olabilecek kabiliyette tek canlıdır. Yeryüzünün efendisi değil, emanetçisidir. Yaratıcının rububiyetini (terbiye) anlama ve müdahale etme kabiliyetinde yaratılmış, yeryüzünü imar etme görev ve yetkisi verilmiştir. İnsanın sisteme iyi veya kötü yönde müdahale yetkisi vardır. Müdahalesinin mahiyetine (iyi veya kötü yönde olması) göre de mükellef (sorumlu) tutulmuştur. Ancak bu yetkiyi istediği gibi değil, iyi yönde kullanmakla görevlendirilmiştir. Yetkisini iyi yönde kullananlara mükâfat, kötü yönde kullananlara da ceza verileceği bildirilmiştir.

İnsan, göklerin ve yerlerin taşımaktan çekindikleri bir emaneti üzerine almıştır (Ahzap/72). Bu emanet, akli sayesinde insanın sanata bakıp sanatkarı, esere bakıp ustayı anlayabilmesi, olaylar arası ilişki kurabilmesi ve problem çözebilmesidir. Allah hakkında en iyi bilgiyi âdetullahtan (tabiat yani kevnî ayetler) öğrenebiliriz. O halde insan tabiata bakarak Allah’ı bulabilir ve sıfatlarını anlayabilir. Kur’an-ı Kerim de kâinat kitabını okuyor ve tefsir ediyor. İnsanın yaratılmışlara bakarak yaratıcıyı anlaması en kolay ve en selametli yoldur. Tabiat, Allah’ı anlatan en temel bilgi kaynağıdır. Bundan dolayı varlık âlemine “varlık kitabı” veya kâinat kitabı denebilir. Birçok İslam alimleri de bu bakışı ve tanımlamayı benimser. Yaratıcı, tüm varlıkları birer işaret ve delil şeklinde kendine şahit kılar.

Varlık âlemindeki kanunların işleyişini bilmek sadece insana verilen bir özelliktir. İnsan harici tüm canlılar varlık âlemindeki kanunlara uyarak yaşarlar. Sadece insan bu kanunlara muhalefet eder. Bu da insan için çok ayrıcalıklı bir hayat tarzını netice verir. Hayata materyalist açıdan bakanlar tüm duygu ve isteklerini bu dünyada tatmin etmeye çalışırlar. Vahşi kapitalist bir anlayışla kaynakları sorumsuzca sömürürler. İnsan refahının üretim ve tüketimin sınırsız şekilde arttırılmasından geçtiğini düşünürler. Bu anlayış sınırlı kaynaklara sahip dünyamızda ciddi çevre problemlerine yol açmış ve açmaya devam etmektedir. Ayrıca materyalist felsefe, gücü kutsar. Güçlü olanın ve savaşanın hayatta kalacağına inanır. Bu düşünce bırakın insanlar arası savaşmayı ve sömürmeyi meşrulaştırmayı doğa ve yaratıcı ile de savaşmayı beraberinde getirir. Yaratılış kanunlarına fitri olmayan tarzda müdahale etmeyi marifet ve başarı sayar. Tabiatla savaşı ve onu yenmeyi de medeniyetin bir göstergesi kabul eder (Demir, 1997). Bundan dolayı materyalist felsefe günümüz toplum ve çevre problemlerinin yegâne sebebinin oluşturur.

3.3. Akli kullanmak

İslâm dini fitrat dini olduğu için aklın zorlanacağı ve kabul etmeyeceği bir teklifte bulunmaz. Bilakis akıl yürütmeye ve düşünmeye çok önem verir. Aslında fitrat delili gereği peygamber ve semavi kitaplar gönderilmese de insan, kâinat kitabını okuyarak Allah’ı bulabilir ve bulmalıdır. Ancak Allah rahmeti gereği zaman zaman peygamberler göndermiş ve insana fitratının gereğini yapması için ciddi

Kazım UYSAL

tehditler ve teşvikler etmiştir. Çünkü insan fitratının gereği olan Allah'ı tanıma ve ibadet etme görevini yapmadığı takdirde hem kendine hem de sisteme büyük zararlar vermektedir. Günümüzde çevre problemlerinin çok ağırlaşması, insanlığın mutsuz, sosyal hayatın sıkıntılı olmasının temel sebebi aslında insanoğlunun fitratının gereğini yapmaması ve ilahi rızadan uzak yaşamasıdır.

İnsan, sisteme yük olmak ve problem üretmek için değil, sistemi imar etmek ve fayda üretmek için yaratılmıştır. Mesela canlıların gen havuzunda hayatın devam etmesi için tüm özellikler planlanmıştır, yaşayabileceği en uç (ekstrem) ve en uygun (optimum) şartlar tayin edilmiştir. Şartlar ekstrem durumlara yaklaştıkça canlıların büyümesi geriler, hayatı zorlaşır. Şartlar daha da ağırlaşırsa bireylerin hayatı sona erer, türlerin nesli kesilir. Canlılar en iyi gelişimi ise optimum şartlarda gösterir. İstifade edilen bir bitki veya hayvandan optimum şartlarda en iyi ürün alınır. İnsan, Allah'ın rububiyetine müdahale yetkisini kullanıp en iyiyi ve sürdürülebilir olanı bulmalı ve kullanmalıdır. Böyle olursa hem kendine hem de çevreye zarar değil fayda üretir. İşte insanoğlu görevini kötüye kullanmış, sistem için en iyiyi bulmak ve uygulamaktan ziyade kendi menfaatine uygun olanı tercih etmiş, bencil davranmış ve mevcut dengeleri bozmuştur.

Materyalist felsefe indirgemeci bir bakışla insanın görevini görmezlikten gelmiştir. Üstelik dünyadaki tüm problemlerin kaynağı olarak yaratılışçı veya antroposentrik bakışın etkili olduğunu ileri sürmüştür. İnsanı hayvanlar âleminde değerlendirip mesuliyetten kaçmışlardır. Dünyamızdaki tüm ciddi problemleri (özellikle çevresel ve sosyal problemler) teistlere (yaratıcıya inananlar) atarak da rahatlama yolu bulmuşlardır. Halbuki günümüz çevre problemlerinin yegâne kaynağı his ve duygularının esiri olan, tüm duygularını bu dünyada tatmin etmeye çalışan müsrif, bencil ve sefih materyalist insanlardır. Bunlar, mesuliyetten kurtulmak için insanı hayvanlar arasına koyarlar. İnsana yapılan pozitif ayrımcılığı, insanın sistemdeki görevini nazara almazlar. Olaylara indirgemeci bir bakışla bakarlar. İnsanın sistemdeki yerini kabul etmekle birlikte görevini sorgulamazlar. Oysa bir Müslüman, sistemdeki yerini ve görevini kabul eder. Olaylara ben merkezli değil yaratıcı merkezli bakar. Günümüz sosyal ve çevresel problemlerin tek çözüm yolu; gerçeklere aykırı olan indirgemeci bakış değil ancak bütünsel bakıştır. Öncelikle insanın sistemdeki yeri ve görevi doğru tanımlamalı, insanoğlu değersizlikten kurtarılmalı ve fitratının gereği olan görevini (Yaratıcıyı tanıma ve itaat etme) ifa etmelidir.

4. İnsanın Kökeni

İnsanoğlu tarih boyunca kendini anlamaya ve sistem içinde anlamlandırmaya çalışmıştır. Bu, aslında insana düşen en önemli görevlerden birisidir. Bilim insanları, din alimleri, felsefeciler insanın kökeni, yani nasıl var edildiği ve nereden geldiği ile ilgili tarih boyunca farklı yorumlar yapmışlardır. Burada insanın kökeni ile ilgili günümüzde ağırlıklı olarak kabul gören iki görüş üzerinde kısaca durulacak ve tartışılacaktır.

Kazım UYSAL

4.1. İnsanın kökeni ile ilgili materyalist felsefenin bilimi alet ederek yaptığı iddia

Materyalist veya pozitivist bakış sadece maddeyi inceler, manayı nazara almaz. Tüm sistemi ve sistem elamanlarının varlığını ve devamlılığını tesadüflerle ve sebeplerle izah eder. Hikmetli ve manalı işleri görmez. Sadece maddeyi ve sebepleri incelemek ve sonuç çıkarmak indirgemeci bir yaklaşımdır ve her zaman doğru sonuca götürmez. Halbuki bilimde doğru sonuca götürecek ancak bütünsel bakıştır. Madde ile mananın da ele alınması ve incelenmesidir.

Materyalist felsefe, indirgemeci bir bakışla ilk hücrenin yaratıcı olmadan evrimsel süreç içerisinde olduğunu iddia etmiştir. Hücre ile ilgili bilgilerin çok yetersiz olduğu dönemlerde ortaya atılan bu görüş artık geçerliliğini yitirmiştir. Çünkü bilimde bir iddianın doğru kabul edilebilmesi için deneysel olarak ya da doğada tekrarlanabiliyor olması gerekir. İlk hücrenin kimyasal evrimle meydana geldiği görüşü şu ana kadar ne deneysel olarak ispatlanmış ne de doğada rastlanmış ve doğrulanmıştır. Dünyamızda hayatı destekleyen şartlar eskiye göre daha elverişli olmasına rağmen bilim, hiçbir şekilde cansızlardan canlı oluştuğuna rastlamamıştır. Materyalist felsefenin iddia ettiği gibi kimyasal evrimle cansızlardan canlı oluşmuş olsaydı bu mekanizmanın günümüzde de devam ediyor olması gerekirdi. ‘Canlı canlıdan olur, cansızdan canlı olmaz’ kuralı biyolojinin en temel prensiplerinden birisidir. O halde materyalist evrim felsefesinin ilk hücre ile ilgili tüm iddialarının geçerliliği yoktur. İlk hücre ancak ilmi ve kudreti sonsuz bir ilah tarafından tasarlanmış ve yaratılmıştır. Hücredeki mükemmeliyet ve karmaşıklık bunu zorunlu kılmaktadır.

Materyalist felsefe insan dahil tüm canlılığın var olmasını ilk hücrenin kimyasal evrimle olduğu iddiası üzerine bina etmiştir. Evrimsel görüşün temelini oluşturan ilk hücre ile ilgili iddialar saçma ve bilime aykırı olduğundan aslında evrimsel görüşün tüm iddiaları da geçerliliğini kaybetmiştir. Buna rağmen insanın kökeni ile ilgili iddialarına da kısaca göz atalım.

Materyalist felsefe indirgemeci bir bakışla sadece benzerliği esas alarak tüm canlı çeşitliliğinin tek hücreli bir canlıdan meydana geldiğini, insanın da maymun veya maymun benzeri bir atadan türediğini iddia etmiştir. Değişime esas olarak da mutasyonları göstermiştir. Mutasyonların ne sıklıkta meydana geldiği ve canlının değişimine ne oranda etki ettiği tartışılan bir konudur. Mutasyonlar ani etkili mutasyonlar ve nötr mutasyonlar olmak üzere ikiye ayrılarak incelenebilir.

4.1.1. Ani etkili mutasyonlar

Canlıdaki etkisini kısa sürede gösteren mutasyonlardır. Mutasyonlarla ilgili çalışmalar ve mutasyon deneyleri biyolojide oldukça sık çalışılan önemli konular arasındadır. Şimdiye kadar sinekler, böcekler, sıçanlar, balıklar, maymunlar gibi deney hayvanları ile yapılan çalışmalardan ani etkili mutasyonlarla yeni bir tür geliştiği görülmemiştir. Sayısız laboratuvar çalışmaları ve doğa

Kazım UYSAL

gözlemlerine rağmen ani etkili mutasyonların canlıya fayda sağladığı ile ilgili bir veriye rastlanmamıştır. Ani etkili mutasyonlar canlıya zararlıdır ve genelde öldürücüdür. Bundan dolayı ani etkili mutasyonlar yeni türlerin meydana gelmesinde etkili olamaz. Hele de doğadaki çok fazla sayıdaki tür çeşitliliğinin ve muhteşem yapıları canlıların ani etkili mutasyonla oluşması gerçeklere aykırıdır ve ihtimal dışıdır (Uysal 2018; Tatlı 2014).

4.1.2. Nötr mutasyonlar

Nötr mutasyonlar, canlıda kısa sürede etkili olmayan mutasyonlardır. Nötr mutasyonun etkisi uzun zaman içinde yavaş yavaş meydana gelir. Canlının yapısını etkilemeyen nötr mutasyonlar sürekli meydana gelir ve zaman içerisinde birikerek genleri değiştirir (Behrens ve ark. 1998). Nötr mutasyonların adaptasyon baskısı ile birikerek yeni türlerin meydana geldiği iddia edilmiştir. Gelişigüzel kullanılan bir fırçayla hiçbir zaman anlamlı bir resim ortaya çıkamaz, rastgele tuşlara basmakla bir kitap yazılamaz. Varlığı yokluğu belirsiz rastgele mutasyonlarla da bir canlı yapılamaz. Ancak canlıda genlerin öyle çabuk değişmediği, değişse bile belli amaçla göre değiştiği bilinmektedir. Nötr mutasyonlarla canlının değişerek yeni türlerin ortaya çıktığına dair de hiçbir bilimsel veri yoktur. Mesela türler arası geçişi sağlayan değişim nötr mutasyonlarla olsaydı, günümüzde yaşayan ve evrimi devam eden insanımsı hayvanlar veya hayvanımsı insanlar (mesela maymun insan arası canlılar) olmalıydı. Yani türler arası geçişteki sürecin günümüzde de devam ediyor olması yani ara formların yaşıyor olması gerekirdi. Halbuki insan hayvan arası bir canlı (ara form), günümüzde yaşamadığı gibi fosil kayıtlarında da mevcut değildir. Günümüzde ‘Homo’ cinsine ait insan hariç hiçbir tür yoktur. Kitaplarda olduğu iddia edilenlerin hepsi hayal ve manipülasyon ürünüdür.

Mesela kanser hastalıkları da mutasyon neticesinde meydana gelir. Her gün insan ve diğer canlılarda sayısız kanser vakaları meydana gelmektedir. Tüm kanser vakaları hayatı ya olumsuz etkilemekte ya da sonlandırmaktadır. Şimdiye kadar hiçbir kanser çeşidinden canlının işine yarayacak faydalı bir organ veya sistem meydana gelmemiştir. Bundan dolayı hem ani etkili hem de nötr mutasyonlarla canlının işine yarayacak, canlıyı daha da ileri götürecek faydalı değişimlerin olması bilimsel değildir ve ihtimal dışıdır. Hele de mevcut biyoçeşitliliği sağlayacak kadar hikmetli değişimlerin olması imkânsızdır. Çünkü canlılardaki her organ ve ekosistemlerdeki her canlı önemli işler yapar ve bu sayede canlıların ve ekosistemlerin devamlılığı sağlanır. Hem canlıda hem de ekosistemde canlı ve ekosistem bütünlüğünü ve işlevselliğini sağlayacak hikmetli ve faydalı değişimleri rastgele mutasyonlarla izah etmenin bilime ve akla uyan hiçbir tarafı yoktur. Tüm bu hikmetli işlerin adaptasyon baskısı ile kendiliğinden meydana geldiğini savunmak ise genetik bilimine aykırıdır. Çünkü canlıların adaptasyon yeteneği genetik yazılımın müsaade ettiği nispettedir. Şartlar, genetik yazılımda tayin edilen sınırlar dışına çıkarsa canlı bu değişime ayak uyduramaz ve ölür. Mesela her canlının

Kazım UYSAL

sıcaklık, tuzluluk, oksijen vb şartlara karşı genetik yapılarında sınırları çizilen bir dayanma gücü yani adaptasyon yeteneği vardır. Şartlar, genetik yapıda tayin edilen eşik sınırları zorlar ve aşarsa canlıda anomaliler olur, üreyemez veya ölür. Ekstrem şartlara maruz kalan türlerin ise nesilleri kesilir. Nitekim günümüzde yaşamayan nesilleri kesilmiş çok sayıda tür vardır.

Materyalist bakış, canlıdaki nötr mutasyonları (mikro evrim), virüs ve bakterilerin kimyasal ilaçlara direnç göstermesini evolüsyona yani başka tür canlılara dönüşüme delil göstermişlerdir. Bu özellik, canlının değişen şartlara adaptasyonu (uyumu) için verilmiştir ve sınırsız bir değişime imkân vermez. Mesela virüsler en hızlı mutasyon geçiren canlılardır. Şimdiye kadar hiçbir virüsün mutasyon neticesinde kendi cinsi dışında başka bir canlıya mesela bir bakteriye dönüştüğü görülmemiştir. Virüsler hızlı ve sık mutasyon geçirirler ancak yine virüs olarak kalırlar. Eğer mutasyonla bir cins canlı başka bir cins canlıya dönüşecek olsaydı öncelikle çok küçük olan ve en hızlı ve sık mutasyon geçiren virüslerin dönüşmesi gerekirdi. Halbuki bilim, şimdiye kadar bunu doğrulayan bir veriye rastlamamıştır. En hızlı ve sık mutasyon geçiren virüslerde bile başka cinslere dönüşümü (evolasyon) destekleyen bilimsel bir veri bulunmazken daha iri yapılı ve daha yüksek organizasyonlu canlıların birbirlerine dönüştüğünü iddia etmenin gerçeklerle ilgisi yoktur.

Özet olarak materyalist felsefenin insanın atasının hayvanlar olduğu iddiasının bilimsel hiçbir delili ve gerçek hayatta hiçbir örneği yoktur. Bundan dolayı bilimi ateizme alet eden materyalistler, iddialarını ispat edemediklerinden bilim tarihine geçen sahtekârlıklar yapmışlardır. Bir domuz azı dışından yola çıkarak hayaller kurmuşlar çizim ve animasyon ürünü sahte ara formlar üretmişlerdir. Etik kuralları ihlal ederek yapılan bu sahtekârlıklar bilimin gelişmediği dönemlerde kısa süre kabul görse de sonradan anlaşılmış ve bilim tarihinin en utanç verici olayları arasına dahil olmuştur.

4.2. İnsanın kökeni ile ilgili Kur'an-ı Kerim'in anlatımı

Kur'an-ı Kerim'de ilk insanın toprak ve sudan yaratıldığı ifade edilir. Günümüzde insan yaratma üreme kanunları dediğimiz âdetullah kanunları çerçevesinde olur, toprak ve sudan doğrudan insan yaratılmaz. O halde insanın kökeni yani ilk insanın nasıl var olduğu konusundaki bakış açımız nasıl olmalıdır ve insanı en çok ilgilendiren bu mesele nasıl çözümlenmelidir?

Öncelikle insanın kökeni ile ilgili iki önemli iddia vardır. Bunlardan birisi materyalist evrimsel görüşün iddiası, diğeri ise Kur'an-ı Kerim'in anlatımıdır. Önceki bölümde kısaca anlatıldığı gibi materyalist evrimsel görüşün konu ile ilgili iddiasının bilimsel bir dayanağı yoktur. Üstelik iddialarını temellendirmek yani insanın atasını hayvana dayandırmak için bilim adına utanç verici sahtekârlıklar yapmışlardır.

Kazım UYSAL

Şimdi konu ile ilgili Kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim'in anlatımına bakalım, bilim ve mantık terazisinde tartalım, akıl yürütme yöntemi ile karar verelim.

4.2.1. Her varlığın ilk yaratılış (ibda) kanunları farklıdır

Cansız her varlığın ve her cins canlının ilk yaratılışındaki (ibda) kanunlarla devamlılığını sağlayan (inşa) kanunlar farklıdır. Mesela evrenin ilk yaratılış (büyük patlama) kanunları ile sonraki işletilmesi kanunları farklıdır. Atomların ilk yaratılış kanunları (füzyon) ile ekosistemde işletilmesi kanunları farklıdır. Tek hücreli ilk virüs veya bakterinin ilk yaratılış kanunları ile neslinin devamlılığını sağlayan kanunlar farklıdır. Türlerin de ilk yaratılış kanunları ile nesillerinin devamlılığını sağlayan kanunlar farklıdır. Aslında sadece ilahi kudret eseri olan varlıklar değil insan yapımı her şey de böyledir. Mesela bir ev veya arabanın ilk yapılışındaki kurallar ve işlemler ile sonraki devamlılığını veya işletilmesini sağlayan kural ve işlemler farklıdır. Dolayısı ile ilk insanın yaratılış kanunları ile insan neslinin devamlılığını sağlayan kanunların farklı olması hem aklidir hem de âdetullah kanunlarına uygundur. Koca evreni çok küçük, çok yoğun ve çok sıcak bir özden büyük bir patlama ile var eden ilahi kudret, ilk insanı da günümüzde geçerli insan yaratma ile ilgili âdetullah kanunlarının (üreme) dışında bir kanunla yaratabilir. Tüm atomların ilk yaratılışını yıldızlarda günümüzde bile tam anlayamadığımız füzyon reaksiyonları ile yaratan Allah, ilk canlıyı da toprak ve sudan kısa sürede yaratabilir. Koca kâinatı yaratan ve devamlılığını sağlayan bir ilahi güç, ilk canlıyı ve her türün ilk âdem babasını farklı yöntem ve kanunlarla yaratabilir. Allah, ilk hücre ve ilk insanı materyalist evrimcilerin ilahi irade ve kudreti yok sayan zorlama ve uydurma yalanları ile yaratmak zorunda değildir.

4.2.2. Kur'an-ı Kerimdeki ilmi mucizeler, insanı inanmaya zorluyor

Kur'an-ı Kerim'in insanın hem içinde yaşadığı mekân (kâinat ve dünya) hem de hayatı ve ölümü ile ilgili tüm anlatımları yapılan son ilmi çalışmalarla tam uyumludur. Kâinatın (evren) ve dünyanın yaratılışı ve mahiyeti, insanın embriyonal gelişimi, hayatı ve ölümü ile ilgili bilimin son yıllarda ancak anladığı önemli hususlar asırlar önce Kur'an-ı Kerimde ifade edilmiştir. Bu durum, Kur'an-ı Kerim'in ilk insanın yaratılışı ile ilgili söylediklerine de inanmamızı zorunlu kılar. Önce Kur'an-ı Kerimde geçen konu ile ilgili bazı ilmi mucizelere bakalım sonra mantık yürüterek ilk insanın yaratılması olayını değerlendirelim.

4.2.2.1. İnsanın içinde yaşadığı kâinat (evren) ile ilgili mucizevi anlatım

İçinde yaşadığımız muhteşem kâinatın var oluşu ve işletilmesi ile ilgili bilgilerimiz henüz başlangıç seviyesindedir. Bilimin ilerlemesi ile bilinmeyenlerin artması, varoluşu sağlayan sonsuz ilahi bilginin sadece farkına varmamızı sağlıyor. İlim ilerledikçe cahilliğimizi anlıyoruz. İlahi ilme ve kudrete olan takdimimiz ve hayranlığımız artıyor. Kutsal kitabımızda ilmin geldiği son noktalarla uyumlu ayetleri

Kazım UYSAL

gördükçe hem Kur'an-ı Kerim'e hem de Hz. Peygambere itikadımız ve bağlılığımız güçleniyor. İlgili birçok ayetten sadece ikisi, içinde yaşadığımız kâinatın nasıl yaratıldığı ve mahiyeti ile ilgili mucizevi şekilde bilgi veriyor. Enbiya suresi 30. ayette "...göklerle yer birbiriyle bitişik iken biz onları ayırdık ve her canlı şeyi sudan yarattık..." ifade edilir. Bu ayet, günümüzde tüm bilim çevrelerince kabul gören kâinatın bir özden büyük bir patlama ile yaratıldığı gerçeğini açıkça ifade ediyor. Bu durum, ilmen ispat edilemese de aynı ayetin devamında ifade edilen ilk insanın sudan yaratılması ile ilgili ifadeyi de doğru kabul etmemizi gerektiriyor. Üstelik Kur'an-ı Kerim içinde yaşadığımız kâinat ile ilgili sadece bir değil başka ilmi gerçeklerden de tam doğru bahsediyor. Mesela ilmin ve teknolojinin gelişmesi ile ancak anlayabildiğimiz 'kâinatın genişlemesi' gerçeği de açıkça ifade ediliyor. Zariyat suresi 47. ayette "Biz göğü kudretimizle bina ettik ve şüphesiz biz onu genişletiyoruz." deniyor. Kur'an-ı Kerim'in içinde yaşadığımız sistemle ilgili böylesine açık ilmi mucizelerinin olması, ilmen ispat edemediğimiz diğer anlatımlarına da inanmamızı lüzumlu kılıyor.

4.2.2.2. İnsanın içinde yaşadığı ekosfer ile ilgili mucizevi anlatım

Kur'an-ı Kerim sadece kâinatın nasıl yaratıldığı ve mahiyeti ile ilgili değil içinde yaşadığımız ekosfer hakkında da günümüz bilim ve teknolojisi ile ancak tespit edilebilen hususlardan bahseder. Mesela Zümer Suresi 5. ayette ".....Geceyi gündüzün üstüne sarıp örtüyor, gündüz de gecenin üstüne sarıp örtüyor." İfadesi dünyanın şeklinin küreye benzediğini, Rad Suresi 41. ayette ise ".....Onu (yeryüzünü) uçlarından eksiltiyoruz." ifadesi de Dünya'nın elipsoit şeklini ifade ediyor. Yakın zamana kadar dünyanın düz ve sabit olduğuna inanıldığını düşünürsek bu ayetlerin mucizevi yönü daha iyi anlaşılır. Sadece Dünya'nın şekli ile ilgili değil, ilmin son zamanlarda tespit ettiği diğer hususlarla ilgili de Kur'anın mucizevi ayetleri vardır. Mesela dağların ve kıtaların hareket ettiği Neml Suresi 88. ayette "Sen dağları görürsün de onları sabit sanırsın, oysa onlar bulutların sürüklenmesi gibi sürüklenirler.", demirin indirildiği Hadid suresi 25. ayette "....Demiri indirdik" ve atmosferin dünyayı gök taşları ve zararlı ışınlardan koruduğu Enbiya Suresi 32. ayette "...Gökyüzünü korunmuş bir tavan yaptık...." açıkça ifade ediliyor. Kur'an-ı Kerim'in daha başka ilmi mucizelerinden de söz edilebilir. Burada verilen ayetler ekosferde hayatın var olması ve devamlılığı için çok önemlidir ve insanoğlunun bilim ve teknolojinin gelişmesi ile ancak anlayabildiği hususlardır. Tüm bunlar Kur'an-ı Kerim'in hayat ile ilgili diğer ifadelerine de inanmayı gerektirir.

4.2.2.3. İnsanın yaratılması (embriyonal gelişimi) ile ilgili mucizevi anlatım

Kur'an-ı Kerim'de insanın nasıl yaratıldığı ile ilgili de mucizevi ifadeler vardır. Mesela insanın embriyonal gelişimi hakkında Zümer Suresi 6. ayette "Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde, bir yaratılıştan başka bir yaratılışa geçirerek yaratmaktadır. İşte Rabbiniz olan Allah budur, mülk O'nundur." ifadesi vardır. Ultrason tekniği ve ilgili cihazlar daha yeni keşfedilmiştir. Embriyonun

Kazım UYSAL

gerçekten birbiri içinde üç karanlık oda içinde (karın, uterus, amnion) geliştiği ve gelişiminin ilk 2.5 haftaya kadar (pre embriyonal), ilk 8 haftaya kadar (embriyonal) ve doğuma kadar (fötal) olmak üzere üç safhaya ayrıldığı yeni anlaşılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de embriyonal gelişim safhalarından blastulanın yapısı ve implantasyonu hakkında da tam doğru ifadeler kullanılır. Mesela Müminun Süresi 14. ayette “Sonra o damlacığı asılıp tutunana dönüştürdük. Sonra asılıp tutunana bir çiğnemlik et hâline getirdik.” şeklinde ifade edilir. Blastulanın şekli, gelişimi ve uterusu tutunması doğru olarak anlatılır. İnsanın embriyonal gelişimi ile ilgili bilimsel bulgulardan yaklaşık 14 asır önce söylenmiş böylesine doğru sözler ümmi (okuma-yazma bilmeyen) bir insana (Hz. Muhammed) ait olamaz. Bu ifadeler, ancak insanı yoktan yaratan sonsuz ilim ve kudret sahibi yaratıcıya ait olabilir. Üstelik yüzlerce sayfadan ve binlerce ayetten oluşan Kur'an-ı Kerim'in şimdiye kadar bilime ters düşen bir ifadesine de rastlanmamıştır. Tüm bu gerçekleri ele alıp akıl ve vicdan terazisinde tarttığımızda Kur'an'da geçen ilk insanın yaratılışı ile ilgili anlatımın da doğru olduğuna kanaat getirilir.

4.2.2.4. İnsanın ölümü ile ilgili mucizevi anlatım

Kur'an-ı Kerim, hayatın en değişmez gerçeği olan ölüm ile ilgili de mucizevi ifadeler kullanır. Mesela Vâkı'a Süresi 60. ayette ‘...ölümü biz takdir ettik;...’ ifadesi vardır. Tüm hücrelerin ölüme programlı (programlı hücre ölümü) olduğu ilk defa 1970 yılında tespit edilmiş, konu hakkında çalışan bilim insanlarına 2002 yılında Nobel Ödülü verilmiştir (Elmore 2007, Coşkun ve Özgür 2011). Halbuki bu tarihten önce bilim insanları ölümün programlı (takdir edildiği) olduğunu bilmiyordu. Yine Mülk Süresi 2. ayette ‘O,... ölümü ve hayatı yaratandır.’ ifade edilir ve ölümün yaratılarak gerçekleştiği açık bir şekilde söylenir. Yine yakın zamana kadar ölümün pasif bir olay olduğu düşünülüyordu. Halbuki son bilimsel veriler ölümün bir program çerçevesinde gerçekleştiğini, ölüm için onlarca biyokimyevi madde sentezlendiğini ve enerji gerektiğini söylemektedir (Banfalvi 2017, Yanık ve ark. 2018, Sharma ve ark. 2014). Yani canlıyı yaşlandıran ve ölüme götüren mekanizmanın işlemesi yaratma ile olmaktadır. Canlının fitri olarak yaşlanması ve öldürülmesi, önce zannedildiği gibi tesadüfi ve pasif bir olay değildir. Üstelik aynı ayette yine mucizevi olarak ‘ölüm’ kelimesi ‘hayat’ kelimesinden önce (... الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ) ifade edilmektedir. Hatta bu durum ‘Önce hayat kelimesi sonra ölüm kelimesi gelmeliydi. Çünkü canlı önce hayat sahibi olur sonra ölür.’ denerek tenkide vesile olmuştur. Son yıllarda yapılan bilimsel araştırmalarla; üreme hücreleri seçiminde (Doğan ve ark. 2014), uterusun (döl yatağı) her ay gebeliğe hazırlanması için temizlenmesinde (mestruasyon) (Tiwari ve ark 2015), tüm embriyonal gelişimde, tüm boşluklu organların yapılmasında (Meier ve ark. 2000), el ve ayak parmaklarının yaratılmasında, insanın kanser başta olmak üzere önemli hastalıklardan korunmasında (Milisav ve ark. 2017), tüm dengelerin (homeostazi) sağlanmasında (Meier ve ark. 2000, Sharma ve ark. 2014), insanın fitri olarak yaşlandırılmasında ve öldürülmesinde (Fabrizio ve ark. 2004) programlı ölüm mekanizmasının kullanıldığı anlaşılmıştır.

Kazım UYSAL

Yani canlının hem yaratılması hem de hayatının sürdürülmesi ve sonlandırılması ölümlerle yapılmaktadır. Bu bilimsel gerçekler karşısında ayette ‘ölüm’ kelimesinin neden ‘hayat’ kelimesinden önce ifade edildiği daha iyi anlaşılmalı ve Kur’an-ı Kerim’in ilmi bir mucizesi olarak değerlendirilmelidir. Daha da çarpıcı olan; bilim insanları programlı hücre ölüm mekanizmasına yaprak dökümü (apoptoz) ismi vermişlerdir. En’âm Süresi 59. ayette ölümün Allah’ın bilgisi ve takdiri ile gerçekleştiğini anlatmak için ‘O’nun bilgisi dışında bir tek yaprak bile düşmez.’ denmekte ve yaprak dökümü misal verilmektedir. Önceleri anlaşılamayan hatta tenkit de edilen bu ayete, günümüzde yaprak dökümü (apoptoz) ile ilgili literatürde verilen binlerce bilimsel makalenin sonuç cümlesi olarak bakılmaktadır. Çünkü ölüm için bilim insanlarının hala tam olarak anlayamadığı karmaşıklıkta harika bir programın olması, ilahi bir programcının varlığını gösterir. Programcı da yazdığı programın ne zaman çalışacağını, nasıl işleyeceğini ve ne zaman sonlanacağını bilir. Zaten aksi olsaydı yani hayat ve ölüm sonsuz ilim ve kudret sahibi bir ilahın kontrolünde olmasaydı dünyada milyonlarca yıldır hayatları devam eden canlılardan söz edilemezdi. Takdir edileceği üzere bilim insanları keşfettikleri programlı ölüm mekanizmasının ismini bu ayeti bildikleri için ‘yaprak dökümü (apoptoz)’ koymamışlardır. Ölüm hakikati ile ilgili ayetlerin hem lafız hem de mana olarak bilim ile bu kadar uyum içinde olması elbette orta çağda yaşayan ümmi bir insanın işi olamaz. Belli ki bu ayetleri canlıları ölüme programlayan ilahi programcı söylüyor. O’nun asırlarca önce ölüm hakkında söylediğini bugün bilim insanları ancak anlıyor ve tasdik ediyor. O halde Kur’an-ı Kerim’in ilk insanın yaratılışı ile ilgili sözlerini yani ilk insanın su ve topraktan yaratıldığını da kabul etmek zorundayız. Kur’an-ı Kerim, insanın hayatı ve ölümü ile ilgili bilim ve gerçekler ile tam uyumlu bilgiler versin, ilk insanın yaratılışı ile ilgili verdiği bilgiler yanlış olsun! Bütüncül bakan istikametli hiçbir akıl böyle bir tutarsızlığı kabul etmez.

Akıl ve mantık terazisinde tartalım, insanın kökeni ile ilgili hangi iddiaya inanacağımıza karar verelim! Yalan ve sahtekârlıkları tescilli materyalist evrimcilere mi, her hususta bilimle tam uyumlu Kur’an-ı Kerim’e mi? Kâinat hakikatleri ile zıt olana mı, uyumlu olana mı? Yaratılışı abes ve anlamsız yapana mı, anlamlı ve hikmetli yapana mı? İnsanı hayvan olarak görüp değersizleştirene mi, insanı meleklerin de üstüne çıkarıp yüceltene mi?

Materyalist evrimciler ilk insanın kökeni ile ilgili Kur’an-ı Kerim’in anlatımını bilimsel olmamakla itham ediyorlar. Halbuki bunca çalışmalarına rağmen kendi görüşleri de ispatlanamamıştır. Zaten bilimsel metotlarla tekrarlanabilir ve doğrulanabilir olsaydı herkes tarafından kabul gören bir kanun olurdu. Üstelik bilim ilerledikçe görüşleri zayıflamış, bunca gayretlerinin neticesi olarak ellerinde bilim tarihinin yüz karası sahtekârlıkları kalmıştır.

5. İnsanın görevi ve kökeni ile ilgili yapılan vahim hata neden telafi edilemedi?

Kazım UYSAL

Tüm bilimler yaratıcıyı anlatan en gerçekçi rehberdir. O halde bilim nasıl oldu da yıllarca ateizme alet edildi? İlmî veriler nasıl oldu da indirgemeci bir bakışla değerlendirildi? Nasıl oldu da sadece maddeye ve sebeplere bakıldı, mana ve hikmetle ilgilenilmedi? İsterseniz önce İslam dininin varlık âlemine ve bilime verdiği öneme bakalım, sonra bu soruların cevabını arayalım.

5.1. İslam Dininin varlık âlemine ve bilime bakışı

İslam, tevhit inancı üzerine kurulu ilahi bir dindir. İslam itikadına göre gerçek fail sadece Allah'tır. Allah, varlık âlemini yardımcısız olarak yaratmıştır. Tabiat olayları olarak bilinen tüm hadiseler Allah'ın kanunları ve takdiri ileler. Tüm varlıkları, varlıklar arası kanunları, kanunlarla yapılan işleri, sebepleri ve neticeleri Allah yaratır (Erkol 2018).

İslam itikadında yaratıcının iki türlü kitabı ve kanunu vardır. Birincisi insanın ihtiyari fiillerini ve sosyal hayatı düzenleyen Allah'ın kelam sıfatının eseri olan Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim başta olmak üzere tüm semavi kitaplara kelimullah denir. İkinci kitap ise maddenin var edilmesi ve sistemin işletilmesi için konulmuş ilahi kurallar bütünü olan kâinat kitabıdır. Tüm bilimlerin konusunu oluşturan Kâinat kitabı kanunlarına âdetullah (sünnetullah veya şeriat-ı fitriye) denir ve Allah'ın tekvin sıfatının eseridir. İslam itikadına göre varlık âlemi de varlık âlemini işletmek için konulan kanunlar da yaratıcının eseridir ve O'nu gösteren ayetlerdir.

Kur'an'da anlatılan kıssalar ve peygamber mucizeleri de bilimin ulaşacağı son noktalara işaret eder. Kendine tabi olanlara yüksek ilmi hedefler gösterir. Mesela; Hz. Süleyman kıssasının ses ve görüntü nakline ve cihazlarına, uçmaya ve hava araçlarına, Hz Musa kıssasının sondaj teknik ve aletlerine, Hz İbrahim kıssasının ateşte yanmayan malzemelere, Hz. İsa kıssasının tedavi yöntem ve cihazlarına, Hz. Nuh kıssasının deniz yolu taşımacılığına ve deniz araçlarına, Hz. İdris kıssasının terzilik mesleğine ve dikiş makinalarına, Hz Davut kıssasının demire ve demircilik işlerine işaret edip teşvik eder.

Varlıkların yaratılmasının bir amacı da akıl sahiplerinin esere bakarak eser sahibini tanımaları içindir. Varlıkların yaratılış gayesinin açıkça belirtildiği birçok ayet vardır ve insanları bakmaya ve araştırmaya teşvik eder. Mesela “Yağmur yüklü bulutlara, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl sağlamca dikildiğine ve toprağın nasıl yayıldığına bakmazlar mı?” (Ğâşiye 88/17-20) ayeti insanın etrafındaki varlıklara ve olaylara bakmasını ve Rabbini bu varlık ve olaylarla tanımmasını ister. Üstelik varlık âlemini incelemek en yüksek bir ibadet kabul edilir.

5.2. Âdetullah kanunlarının (Tabiat kanunları) mahiyeti ve kritiği

Âdetullah kanunlarının sağlıklı işleme neticesinde kâinatta ve ekosferde dengeler korunur, düzenli ve hikmetli işler yapılır. Varlıklar, kendi başına kanun koyamayacağı gibi var olan kanunları da

Kazım UYSAL

işletemez. O halde varlıkların ve varlık âlemini idare eden âdetullah kanunlarının (tabiat) olması yaratıcının varlığını, hikmetli işletilmesi de yaratıcının iradesini gösterir. Fizik, kimya ve biyoloji gibi fen bilimleri varlık âlemindeki âdetullah kanunlarının keşfedilmesi ile ortaya çıkmıştır. Arşimet suyun kaldırma kanununu, Newton kütle çekim kanununu kendileri koymamıştır. Sadece var olan ilahi kanunları keşfetmişlerdir. Âdetullah kanunlarına yanlış olarak tabiat veya doğa kanunları denmiştir.

20. yüzyılın önemli İslam âlimlerinden Bediüzzaman Said Nursi tabiatı 'tabiat misalî bir matbaadır, tâbî' değil; nakıştır, nakkâş değil; kâbildir, fâil değil; mistardır, masdar değil; nizamdır, nâzım değil; kanundur, kudret değil; şeriat-ı iradiyedir, hakikat-i hariciye değil' şeklinde tanımlar (Nursi 2022). Bu tanıma göre tabiat; farklı kitapların basıldığı bir matbaa gibidir. Matbaayı yapan ve kitapları basan matbaacı konumunda değildir. Bir sanat eseridir, sanatçı değildir. Kural ve kanunlardır, kural ve kanun koyucu değildir. Şeriat-ı iradiyedir yani kâinatı işleten kanunlardır, hariçte hakikati olan bir varlık değildir.

Bir ülkeyi kanunlar yönetmez. Ülke, kanunlarla yönetilir. Kanun koyucu bir yasama merciinin lüzumlu olduğu gibi kanunları tatbik edecek bir yürütme mercii de zaruridir. İşte tabiat kanunlarının olması ilahi kanun koyucunun varlığına, kanunlarla sistemin idaresi de ilahi kanun koyucunun görev başında olduğunu gösterir. Yoksa akılsız ve cansız maddelerin kendi başına organize olmalarını, kanunlar geliştirmelerini, böylesine muhteşem bir sistem kurmalarını ve sistemi idare etmelerini ve sürdürmelerini iddia etmek tam bir cehalet ve paranoya halidir. Hayret edilecek ve şaşılacak bir durumdur.

Varlık âlemi içinde akıllı ve şuurlu olan insan kendi koyduğu kanunları bile tatbik etmekte zorlanmaktadır. Nasıl oluyor da cansız, akılsız ve şuursuz varlıklar bir düzen içinde hareket ediyorlar? En küçükten en büyüğe kadar sayısız cansız ve şuursuz varlıklar nasıl gayeli ve uyumlu hareket edebiliyor ve muhteşem bir sistemin parçası olabiliyor? Varlık âlemi yani doğa kendi başına kanun koyamadığı gibi mevcut ilahi kanunları tatbik edip sistemin devamlılığını da sağlayamaz. Son derece uyumlu çalışan muhteşem bir orkestrayı idare eden bir şef olduğu gibi bir orkestra gibi uyumlu çalışan ve anlamlı neticeler meydana getiren varlık âlemini de idare eden ilahi bir şef olmalıdır. Yaratıcının varlığını kabul etmek son derece ilmi, akli ve vicdani bir zorunluluktur. Varlık âlemini ve idaresini görüp yaratıcıyı kabul etmemek ise tam indirgemeci bir yaklaşımdır. Bir motordaki gayeli düzeni ve hikmetli yapılışı görüp ustayı veya mühendisi görememek gibidir. Akılsız ve şuursuz maddenin kendi başına milyarlarca yıl gayeli ve hikmetli çalıştığını, akıllı ve şuurlu olan insanları meydana getirdiğini iddia etmek, üstelik bilimi de bu safsataya alet etmek tam bir hezeyandır ve insanlık tarihinin en büyük hatasıdır. Hem entropi denen termodinamik yasası kabul edilecek hem de sistemin mükemmel işlemesi görüldüğü halde yaratıcı inkâr edilecek. Bu kadar yaman bir çelişkiyi ancak sadece madde ve sebeplere

Kazım UYSAL

nazar eden bütüncül bakamayan istikametli düşünce ve vicdan yetisini kaybetmiş materyalist insanlar yapabilir.

Materyalist veya pozitivist felsefe indirgemeci bir bakışla sadece sebeplere ve maddeye nazar etmiş maddenin arkasındaki manayı anlayamamıştır. Sayısız varlıkları hikmetle, belli bir amaç için çalıştıran ilahi iradeyi görememiş veya görmek istememiştir. Kanunu kanun koyucu, eseri usta, nakışı nakkaş, kitabı kâtip kabul etmiş ve sebeplere ilahlık vermiştir.

Âdetullah hükümleri canlı cansız, mü'min-kâfir, insan-hayvan her varlığa uygulanır. Âdetullaha uyanlar fayda, uymayanlar ise zarar görürler. Kelamullaha uymayanların ekserisi cezasını ahirtte, âdetullaha uymayanların ise tamamı cezasını bu dünyada görürler. Âdetullaha uyan insanlar bu dünyada sağlık, rahatlık, bolluk, bereket ve saadet içinde yaşarlar. Âdetullaha uymayan insanlar da mü'min kâfir ayırt etmeden fakir ve perişan olurlar. Âdetullaha karşı koymanın neticesi başarısızlık, uymanın neticesi ise başarıdır. Bediüzzaman Said Nursi konu ile ilgili 'Teşriî evamire karşı itaat, isyan nasıl olur. Öyle de tekvinî evamire itaat ve isyan olur. Birincisi galiba dâr-ı uhrada görür mücazâtı, sevabı. İkincisi ağleba dâr-ı dünyada çeker, mükâfat ve ikabı. Mesela, nasıl sabrın mükâfatı zaferdir; Ataletin mücazâtı sefalet. Öyle de sa'yin sevabı olur servet. Sebatta da galebedir mükâfat. Zehirin ikabı bir maraz, panzehirin sevabı bir sıhhattir' demektedir (Nursi, 2022).

Âdetullaha uymak veya uymamak insanın fiili duasıdır. Mesela temiz gıdalarla sağlıklı beslenen insanların sağlıklı ve uzun ömürlü olması, kirli gıdalarla sağlıksız beslenen insanların da sağlıksız ve kısa ömürlü olması âdetullahın gereğidir. Sigara ve uyuşturucu gibi insan fitratına zararlı maddeleri kullananların kanser başta olmak üzere birçok hastalıklara maruz kalmaları ve genelde kullanmayanlara göre daha kısa yaşamaları da âdetullah kanunlarının gereğidir. Nitekim tıp bilimi ileri ve sağlık hizmetleri iyi olan milletlerin iyi olmayanlara göre ömür ortalamaları daha uzundur. Tıp bilimine ve sağlık hizmetlerine önem veren bir millet aslında fitri olarak 'Ya Rab, milletime sağlık ver, uzun yaşamalarını nasip et ve beka ver' duası yapmaktadır. Bu şekilde fiili ve samimi yapılan duaları da Allah genelde kabul eder. Âdetullaha uymanın mükafatı daha dünyada iken peşin verilir.

5.3. Âdetullah kanunlarına uymak, hayvanlar gibi yaşama anlamına gelmez.

İnsanın âdetullah kanunlarına uyması hayvanlar gibi tamamen doğaya uyması anlamına gelmez. Yaratıcı insana hayvanlarda olduğu gibi herhangi bir ekosistem hizmeti yüklememiş, ancak sisteme müdahale yetkisi vermiştir. İnsanoğluna verilen yetki aslında İlahi Rububiyete müdahale yetkisidir. İnsan, fayda ve zararı, iyi ve kötüyü ayırt edebilme kabiliyetinde yaratılmış, olayları akıl süzgecinden geçirerek faydalı ve doğru olanı yapması teşvik edilmiştir. İnsan, yetkisini kullanma şekline göre karşılık görecektir. Yetkisini faydalı ve iyi yönde kullanırsa mükâfat, zararlı ve kötü yönde kullanırsa da ceza görecektir.

Kazım UYSAL

Bir hadiste ‘Dünyaya gelen her insan fitrat üzere doğar; sonra anne ve babası onu Yahudi, Hıristiyan, Mecüsi hatta müşrik yapar’ şeklinde ifade edilmiş ve insanın fitrata müdahale yetkisi olduğu belirtilmiştir. İnsan, yetkisini doğru kullanmakla yükümlüdür. Günümüz ağır çevre problemlerinin kaynağı aslında insanın yetkisini kötü yönde kullanmasından (fitrata uymaması, bencilliği ve israfı) kaynaklanmıştır. Yetkisini iyi yönde kullanırsa ve akılcı davranırsa var olan problemleri çözebilecek ve daha yaşanabilir bir Dünya inşa edebilecek olan yegâne canlı da yine insandır. İnsan, sadece dış dünya ile ilgili değil kendisi ile ilgili de fitrata müdahale edebilir, mantıklı ve güzel olanı yapabilir. Nitekim sünnet olma, etek ve koltuk altı tıraşları, tırnakları kesme gibi bazı hususların da fitratın gereği olduğu ifade edilmiştir. İnsanın temizlik ve güzel görünme amacıyla belli ölçüde süslenmesine müsaade edilmiş, tedavi amacıyla olan müdahalelere izin verilmiştir (Algül ve Turgut 2021)

5.4. Âdetullah kanunlarının dışına çıkılması

Allah, peygamber mucizelerinde olduğu gibi nadiren âdetini değiştirebilir. Yani her zaman âdeti üzere iş yapmak zorunda değildir. Ancak imtihan gereği genelde âdetullah kanunlarını işleterek iş yapar. İnsanın keyfi için tüm sistemin işletilmesini sağlayan âdetullah kanunları değiştirilmez. Esrarengiz ve olağanüstü olaylar İslam Dininde esasa ve umuma ait meseleler değildir. İslam, hakikatini fitrata ve akla uygun esaslardan alır. İnsanın görevi, âdetullah kanunlarını öğrenmek ve iyilik amaçlı kullanmaktır. Bu da bilimle olur. Bu bakımdan bilime önem vermek bir insan için en önemli Allah’ı anlama biçimidir. Bir Müslüman Allah’ın âdetini anlamak ve uygulamak için meraklı ve istekli olmalıdır. İnsanın temel gayesi ve hedefi âdetullah kanunlarını öğrenmek ve uygun iş yapmak ve hareket etmektir. Çünkü başarı da saadet de ancak âdetullah kanunlarına uymakla mümkündür. Ancak insan Allah’ın mutlak irade sahibi olduğuna, âdetullah kanunları dışına da çıkabileceğine, istediği her şeyi kural ve sebepsiz de yapabileceğine inanmalı ve iman etmelidir. Fiili dua (çalışma ve âdetullaha uygun iş yapma) esas olmakla birlikte kavli duayı (istediğini söz ile de ifade etmek) da ihmal etmemelidir. İslam âleminin en temel eksiklerinden birisi fiili duayı kısmen ihmal etmeleri ve âdetullaha riayet etmemeleridir. Fiili duayı yapmama ve âdetullaha uygun hareket etmeme, yaratıcıyı hafife alma ve alay etme anlamındadır. İnsan, öncelikle ilahi düzen ve kurallara uygun hareket etmeli yani âdetullaha uymalı, sonra isteğini samimi şekilde ifade etmelidir.

5.5. Devletlerin ömrü (bekası), âdetullaha uyma derecelerine göre tayin edilir

İnsanların belli bir hayat süresi olduğu gibi, milletlerin veya devletlerin de belli bir hayat süresi vardır. Nasıl ki âdetullaha uymayan bir insan ölür, öyle de âdetullaha uymayan bir devlet de ölür. Tarih bir zamanlar ihtişamlı hayat süren sonra yok olan yani ölen devletler ve imparatorluklarla doludur. İnsanların ve devletlerin ölümleri arası fark; insanlar âdetullaha ne kadar uyarlıysa uysunlar hayatları ölüme programlıdır ve bundan kurtulamazlar. İnsanların ömürleri âdetullaha uyup uymama derecelerine

Kazım UYSAL

göre ömürleri sadece biraz uzar veya kısalmır. Devletlerin hayat ve ölümleri ise sadece âdetullaha uyup uymamaları ile ilgilidir. Devletlerin hayatları âdetullaha uygun yaşadıkları sürece devam eder. Âdetullaha uymayan devletler fakirleşir ve zayıflar, âdetullaha uygun davranan devletler tarafından varlıkları sonlandırılır ve tarih sahnesinden silinir. Fertlerin ölümü önlenemez, lakin devletlerin ölümü önlenebilir. Bundan dolayı devlet çatısı altında yaşayan tüm fertlerin özellikle de devlet adına iş yapan memurların mesuliyeti büyüktür. Devletin geri kalmasından veya ölmesinden mesuldürler. Ecdadımız, milletin menfaatini daima kendi menfaatinden üstün tutmuştur. Millete ait işleri kendi işlerinden daha önemli görmüş ve daha hassas davranmıştır. Devletlerin devamları gibi refah ve saadetleri de âdetullaha uyup uymamalarına bağlıdır.

İnşa edilecek medeniyetin sağlam ve daim olması için âdetullah (sünnetullah) esas alınmalıdır. Fıtrata muhalefet etmekle hiçbir zaman maksada gidilemez. Fıtrata tam uyulması ve insana verilen yetkinin iyiye kullanılması ile maddi ve manevi temelleri güçlü bir medeniyet inşa edilebilir. Âdetullaha uygun hareket edildiği ölçüde huzurlu ve başarılı olunabilir. Avrupa medeniyeti âdetullaha kısmen uydu ve terakki etti. Onların eksikliği indirgemeci bir bakışla maddeye odaklanmaları ve manayı ihmal etmeleridir, insanın cesedini doyurmaları ruhunu aç bırakmalarıdır. Biz ise inşallah bütüncül bir bakışla maddeyi ve manayı birlikte okuyacağız. Âdetullaha uygun hareket edeceğiz ve insani değerleri üstün tutacağız. Böyle davranabilirsek zaten kokuşmuş ve sekeratta olan materyalist felsefe üzerine inşa edilen sefih medeniyet ölecek, fıtrata uygun İslam medeniyeti inkişaf edecektir.

5.6. Bilim ve din adına yapılan hatalar ve acı neticeleri

Müslüman ilim insanları hicri altıncı yüzyıla kadar büyük bir heyecanla ilme sarılmışlar ve önemli katkılar sağlamışlardır. Ancak daha sonra bilime verilen önem zayıflamış ve gerileme süreci başlamıştır. Özellikle on yedinci yüzyıldan itibaren pozitif bilimler hızla gelişmiştir. Pozitif bilim, indirgemeci bir bakış ürünüdür, yani sadece maddeye ve sebeplere nazar eder, mana ve metafizikle ilgilenmez. Özellikle Avrupa'da pozitif bilimler hızla gelişmiş ve materyalist bir bilim felsefesi inşa edilmiştir. Bilim, materyalizme alet edilmiştir. İlmî veriler materyalist bilim felsefesini tahkim edecek şekilde yorumlanmıştır. Yaratıcı devre dışı bırakılmış, maddeye ve sebeplere ilahlık verilmiştir. Varlık âlemi ile ilgili kanunlar âdetullah (şariat-ı fitriye, sünnetullah) olarak bilinmesi gerekirken doğa veya tabiat kanunları olarak isimlendirilmiştir. Her varlık ve hadise hikmetli ve manalı olmasına rağmen hikmet ve mana görmezlikten gelinmiştir. İnsanın kökeni hayvana bağlanmış ve sistemde görevi ihmal edilmiştir. Sosyal hayatla ilgili prensipler hayvanlar âleminden çıkarılmış, insani değerler zayıflamıştır. Bunun neticesi olarak sosyal Darwinizm, vahşi kapitalizm, sömürgecilik, öjeni (insan ıslahı) gibi insan fıtratına ters akımlar çıkmıştır. İnsanlık, insanın sistemdeki görevi ve kökeni ile ilgili bilim tarihinin en büyük hatasının bedelini çok ağır ödemiş ve ödemeye de devam etmektedir. Materyalist felsefe ile şekillenmiş

Kazım UYSAL

günümüz insanı, insan ölümlerini hayvan ölümleri kadar önemsemiyor, hatta insan öldürmeyi gereklilik olarak görüyor. Savaşları ve anarşiyi körüklüyor. İnsan nüfusunu savaş ve anarşi gibi şeytani yöntemlerle azaltmak istiyor. İşte bu durum Müslümanların bilim üretememesi ve bilimde öncü olamamasından kaynaklanmıştır.

Avrupa'da materyalist bilim felsefesinin yükselmesine kilise baskısı neden olmuştur. O dönem batı kilise anlayışına göre maddeye yönelmek insanı alçaltır ve yaratıcıdan uzaklaştırır (Kasar 2010). İslami anlayışa tamamen zıt kilise anlayışı maalesef İslam âlemine de sıçramıştır. Batıdaki dine karşı olan tepki İslam dünyasında da görülmeye başlamıştır. İslam âlemi bilim üretmede geri kaldığı, hatta batıda üretilen bilimi bile takip etmekte zorlandığı için geri kalmıştır. Üstelik İslami itikada tamamen zıt batı kaynaklı materyalist bilim felsefesini de olduğu gibi almıştır. Okullarda bu felsefe okutulmuş ve nesiller bu felsefe ile şekillenmiştir. Din ve bilimin çatıştığı algısı oluşturulmuştur. Bu durum bazı insanların dine, bazı insanların da bilime mesafeli olmasına yol açmıştır. İslam memleketi olan ülkemizde İslamiyet'e irtica, Müslümana mürteci denen zamanlar olmuştur. Ebeveynlerin dinsiz olur kaygısı ile çocuğunu okula göndermek istemediği dönemler yaşanmıştır. Laik-anti laik kişiler ve gruplar arası ihtilaflar körüklenmiş siyasi istikrarsızlıklara ve iç çatışmalara zemin hazırlanmıştır.

Son yaşanan yıkıcı felaketler de insanoğlunun âdetullah'a uymamasının neticesidir. Mesela pandemiye sebep olan mikroorganizmalar insanları toplu olarak öldürmek için yaratılmamıştır. Mikroorganizmaların ekosistemi işletmek için birçok görevleri vardır. Hastalığa ve pandemiye sebep olmaları insanoğlunun hijyen başta olmak üzere âdetullah kanunlarına uymamasının neticesidir. İnsanoğluna bir kamçıdır ve bilimin ilerlemesine vesiledir. Depremler de öyledir. Deprem insanları öldürmek için değildir. Yer kürenin sürdürülmesi, hayat için uygun hale gelmesi, dünyamızın daha büyük felaketlerden korunması için fayların işlevi önemlidir. Faylarla ilgili âdetullah kanunlarına uymamanın ve tedbir almamanın cezası malumdur. Üstelik âdetullah'a uymamak musibeti umumileştirir. Sadece tedbir almayanlar değil masumlar da ceza görür. Bundan dolayı tedbir almayanların mesuliyeti daha büyüktür.

İnsanoğlunun âdetullah ile ilgili kanunları bilmesine rağmen tedbir almaması en hafif ifade ile Allah'ı hafife alması ve alay etmesidir. Neticeden de tamamen insan sorumludur. Sel felaketleri, yangınlar ve küresel ısınma başta olmak üzere çevre ile ilgili tüm problemler de insanoğlunun âdetullah'a uygun hareket etmemesinin sonucudur. Artan hastalıklar, cinsel sapıklıklar, engelli doğumlar da öyledir. Bu tür sağlık problemleri de genelde insanın âdetullah'a kötü yönde müdahalesi neticesidir. Çevre kirliliğinin artması, gıdaların kirlenmesi, insan yapımı kimyasalların artması gibi fitrata kötü yönde müdahalelerin sonucudur. Hülasa âdetullah'a riayet etmemek Allah ile savaşıdır. Bu savaşı da

Kazım UYSAL

Allah'ın kazanacağı muhakkaktır. Allah, kanunlarına başkaldıranlara ve savaş açanlara merhamet etmez. Bizim rahatımız ve keyfimiz için adetini değiştirmez.

Her iki cihanda da mesut ve bahtiyar olmak, Allah'ın iki kitabına (Kur'an-ı Kerim ve kâinat kitabı) uymakla mümkündür. Müslümanlar âdetullaha tam uymadıkları gibi kelimullaha da tam uymadılar. Kur'an-ı Kerim açık olarak nazarları varlık âlemine yönlendirmekte, canlı-cansız varlık âleminden misaller vermektedir. Düşünmeyi ve akli kullanmayı emretmektedir. Yaşadığımız sosyal problemlerin kaynağı da aslında âdetullah gibi kelimullaha da tam uymamanın neticesidir. Gerçekte günümüz İslam âleminin kelimullaha da tam uydukları söylenemez. Çünkü kelimullah, âdetullaha uymayı emreder.

Kur'an-ın yüzlerce ayetinde varlık âlemi nazara verilir. İnsanların tabiatı incelemesi ve tefekkür etmesi teşvik edilir. Bazen gökyüzüne güneşe, aya ve yıldızlara bazen de yeryüzüne çiçeğe, böceğe, bitki ve hayvanlara bakması söylenir. İnsanın aklını kullanması, tefekkür ve tezekkür etmesi ve yapılan eserlerden Rabbini bulması ve tanınması istenir. Hal böyle olmasına rağmen İslam âlemi gereğini yapmamış yani âdetullaha uymamış, bilim ve teknoloji üretememiştir. Yaptığı hatanın ve günahın cezası olarak da özellikle son üç yüzyıldır ciddi bir gerileme sürecine girmiştir (Kanbir ve Dikkaya 2022; Azimli, 2019). İslam tarihinde âdetullah kanunlarına yani fitrata uyulduğu ve gereği yapıldığı takdirde ilerleme, tersi durumda ise gerileme olmuştur. İslam âleminde akıl ikinci plana itildiği, muhakeme zayıfladığı, bilim üretmeye önem verilmediği dönemlerde gerileme, tersi dönemlerde ise ilerleme olmuştur.

Fitratada farklılık esastır. Allah, her insan ve varlığı farklı yaratmıştır. Bundan dolayı özgürlükler ve farklılıklar gelişmenin önünü açar. Yaratılış gerçeği böyle iken insanların aynı olmasını beklemek hatta zorlamak fitrata aykırıdır. Fitratada muhalefet eden ise muvaffak olamaz. İslam âleminde içe kapanma ve özgürlüklerin kısıtlanması çöküş sürecini başlatmış ve hızlandırmıştır (Ünverdi 2021). Kur'an-ı Kerim'de 'İsteyen inansın, isteyen inkâr etsin' (İsra/107). ve 'Siz kendinizi düzeltmeye bakın. Siz doğru yolda oldukça sapmış olan size zarar veremez.' (Maide/105) gibi ayetler de düşünce özgürlüğünün önünü açmakta ve imtihan gereği insanın hür olmasını istemektedir. Fikren üstün olamayan ve mukabele edemeyen birçok Müslüman içe kapanmış, taklit hastalığına düşmüş, dar alanlara hapsolmuş ve İslam'a uymayan menfi davranışlar sergilemiştir. Ne yazık ki istenmeyen bu tablo hâla devam etmektedir. Müslümanlar toplumlar arasındaki ihtilaflar ve çatışmalar körüklenmektedir.

İslam dünyasının gerilemesinde kader ve tevekkül anlayışının yanlış yorumlanması ve uygulanmasının da payı büyüktür. Halbuki sebeplere başvurmadan tevekkül etmek tembellik, rızık peşinde koşmadan kanaat etmek miskinliktir. Tembel ve miskin olanın yani âdetullaha uymayanın geri kalması da normaldir.

Kazım UYSAL

İslam fitrat dini olduğundan hiçbir hükmü akılla ve fitratla ters değildir. İnsanın eksikliği veya indirgemeci bakışı ile bugün İslam hak ettiği yerde değildir. Bazı kişi ve gruplar Kur'an-ı Kerim'i kendi dar anlayışlarına hapsedmektedir. Fıtrattan kopan dini yorumlar, anlayışlar ve uygulamalar nedeniyle insanlar İslam'dan uzaklaşmaktadır. Bu durum, Müslümanların kâinat kitabına önem vermemeleri ve gereği ile amel etmemelerinin yani bilim ve teknoloji üretmemelerinin neticesidir.

İslam, insanın sadece ahiretini kurtarmak için gönderilen bir din değildir. İslam, insanın dünyada da insanca yaşaması ve saadeti için gönderilmiştir. Bundan dolayı günümüz İslam âleminin geri kalması sadece dış etkiler yüzünden değil bizzat Müslümanların dinlerinin gereğini tam yapmamalarındandır.

6. SONUÇ

Günümüzde insanoğlu çok ciddi çevresel ve sosyal problemlerle boğuşuyor. Bilim ve teknolojideki ilerleme ile problemler azalmıyor, bilakis artıyor. Günümüz dünyasındaki tüm ciddi problemler incelendiğinde bizzat insan kaynaklı olduğu anlaşılıyor. O halde insanı ve insana bakışı değiştirmekle ancak küresel ciddi problemler çözülebilir.

Materyalist veya pozitivist felsefenin insanın sistemdeki görevi ve kökeni ile ilgili indirgemeci bakışı yanlıştır. Materyalist felsefe, hiçbir bilimsel veri olmamasına rağmen insanın kökeni olarak hayvanları göstermiş ve insanı değersizleştirmiştir. İslami bakışta ise insanın toprak ve sudan müstakilen yaratıldığı ve önemli görevler yüklendiği belirtilir. Eşref-i mahluk ve muhatab-ı ilahi olduğu bildirilir. Makale içinde ayrıntılı tartışıldığı gibi bütüncül bir bakışla değerlendirildiğinde İslam dininin insanın kökeni ve görevi ile ilgili anlatımı bilime ve akla daha uygundur. İnsanı değersizlikten ve içine düştüğü çıkmazdan kurtaracak yegâne yoldur.

Müslümanlar artan merak ve hayranlıkla ilme sarılmaları, var edilen eserlerden Rabbini anlamaya çalışmaları gerekirken özellikle son üç yüz yıldır ilme isteksiz olmuşlar ve geri kalmışlardır. Bu ise tam bir akıl tutulması ve hakikatin yanlış anlaşılmasıdır. İslam dinini terakkiye ve ilme mâni göstermek ise tam bir şeytani plan ve aldatmacadır. Üzülerek söylemek gerekir ki İslam düşmanları ve materyalist felsefe müntesipleri işini iyi yapmışlar, Müslümanlar da iyi oyuna gelmişler ve uyutulmuşlardır. Bilim üretmedikleri ve bilimde öncü olmadıkları için materyalist felsefenin yanlışlarını ve tahribatını telafi edememişlerdir.

Müslümanların fitrata uymamalarının ve bilime önem vermemelerinin neticesinde İslam medeniyeti gerilemiş, fikri iktidar kaybedilmiş, alem-i İslam sömürülmüş ve fakirleştirilmiştir. Fıtrata zıt materyalist felsefe hâkimiyetine paralel olarak sömürgecilik, Sosyal Darwinizm, vahşi kapitalizm, öjeni hareketler meydana gelmiş, sosyal ve çevresel problemler artmıştır.

Kazım UYSAL

İslam âleminde bilim ve teknolojiye öncü olunsaydı tevhit akidesine uygun bir bilim felsefesi inşa edilecekti. Bilim, materyalist felsefe ile kirletilmeyecek ve ateizme alet edilmeyecekti. Hem fikri iktidar olunacaktı hem de izzet ve bolluk içinde yaşanacaktı. İslam Âlemi bilim üretememenin bedelini çok ağır ödedi ve ödemeye devam ediyor.

Ancak ümitsiz olmak İslam'ın esası olan tevhit akidesine zıttır. Zira kusur, İslamiyet'te değil Müslümanlardadır. Müslümanlar da acı tecrübelerden sonra hatasının farkına varmış ve hastalığını teşhis etmiştir. Müslümanlar bütüncül bir bakışla (madde ile manayı birlikte araştırmak) bilim ürettikçe materyalist felsefe ile kirletilmiş bilim asli hüviyetine kavuşacaktır. Fen bilimleri marifet ilmine dönecek ve Müslümanlarda bilim ve teknolojiye çalışma iştihayı artacaktır. Bilim, materyalist felsefe tasallutundan kurtarılacak ve bütüncül bir bilim felsefesi (madde ve manayı birlikte ele alan) inşa edilecektir.

7. KAYNAKLAR

- Algül A. ve Turğut Ş. 2021. İslam Hukukunda Fıtrata Müdahale ve Meşruiyeti. *International Social Sciences Studies Journal*. 7 (81),1774-1789.
- Banfalvi G. 2017. Mille modis morimur: We die in a thousand ways, *Apoptosis*, 22, 169-174.
- Coşkun G. ve Özgür H. 2011. Apoptoz ve Nekrozun Moleküler Mekanizması, *Arşiv*, 20, 145-158.
- Behrens M., Wilkens H. ve Schmale H. 1998. Cloning of the alphaA-crystallin genes of a blind cave form and the epigeal form of *Astyanax fasciatus*: A comparative analysis of structure, expression and evolutionary conservation. *Gene*. 216, 319-326.
- Ceyhan İ. 2021. İslam Kelamında Fıtratın Bilgisel Değeri. *Mesned İlahiyat Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 120-142.
- Doğan Ş., Kovalı M., Yıldız C., ve Pekçetin Ç. 2014. Programlı hücre ölümü ve spermatozoon, *Erkek üreme sağlığı*, 42, 201-205.
- Duarte C.M, Holmer M, Olsen Y, Soto D, Marba N, ve ark. 2009. Will the oceans help feed humanity? *BioScience* 59, 967-76.
- Elmore S. 2007. Apoptosis: A Review of Programmed Cell Death, *Toxicologic Pathology*, 35, 495-516.
- Erkol A. 2018. İslam Kozmoloji Öğretisinde Allah - Tabiat ve İnsan İlişkisi Bağlamında Doğa ve Doğanın Korunması. *Marife* 8(2), 573-589.
- Demir, Ömer, *Bilim Felsefesi*, Vadi Ean, Ankara, 1997, s.109

Kazım UYSAL

- Fabrizio P., Battistella L., Vardavas R., Gattazzo C., Liou LL., Diaspro A., Dossen JW., Gralla EB. ve Longo VD. 2004. Superoxide is a mediator of an altruistic aging program in *Saccharomyces cerevisiae*. *J. Cell Biol.* 166, 1055-1067.
- Ferretti F., Worm B., Britten G.L., Heithaus M.R. ve Lotze H.K. 2010. Patterns and ecosystem consequences of shark declines in the ocean, *Ecology Letters.* 13, 1055-1071.
- Kanbir Ö. ve Dikkaya M. 2022. İslam Dünyasının Geri Kalma Nedenleri Üzerine Bir Analiz. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi.* 7(19), 556-580.
- Kasar V. 2010. Yaratma Sıfatı Bağlamında Tabiat Kanunları. *Kelam Araştırmaları,* 8 (1), 211-236.
- Meier P., Finch A. ve Evan G. 2000. Apoptosis in development, *Nature,* 407, 6805, 796-801.
- Milisav I., Poljšak B. ve Ribarič S. 20117. Reduced risk of apoptosis: mechanisms of stress responses, *Apoptosis,* 22, 265-283.
- Nursi BS. Sözlür, RNK Neşriyat, 2003, İstanbul, s. 303.
- Nursi BS. Sözlür, RNK Neşriyat, 2022, s.797
- Nursi BS. Mektubat, RNK Neşriyat, 2022, İstanbul, s. 523.
- Ripple W.J., Estes J.A., Beschta R.L., Wilmers C.C., Ritchie E.G., Hebblewhite M., Berger J., Elmhagen B., Letnic M., Nelson M.P., Schmitz O.J., Smith D.W., Wallach A.D., Wirsing A.J., 2014. Status and Ecological Effects of the World's Largest Carnivores, *Science,* 343, 1241484.
- Tiwari M., Prasad S., Tripathi A., Pandey A.N., Ali İ., Singh A.K., Shrivastav T.G. ve Chaube S.K. 2015. Apoptosis in mammalian oocytes: a review, *Apoptosis,* 20, 1019-1025.
- Sharma H.P., Jain P. ve Amit P. 2014. Apoptosis (Programmed cell death) - A review, *World Journal of Pharmaceutical Research,* 3 (4), 1854-1872.
- Schramskia J.R., Gattiea D.K., ve James H. Brownb J.H. 2015. Human domination of the biosphere: Rapid discharge of the earth-space battery foretells the future of humankind. *Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS),* 112 (31) 9511-9517.
- Strong D.R., Frank K.T., 2010. Human Involvement in Food Webs, *Annu. Rev. Environ. Resour,* 35, 1-23.
- Uysal K. 2019. Ekosistem hizmetleri bakımından insanın hayvanlardan farklılığı ve insanın dünya ekosistemindeki ayrıcalığı, üstünlüğü ve önemi.

Kazım UYSAL

Uysal K. 2018. Bazı balık türlerinin mağara popülasyonlarında meydana gelen göz kayıpları planlı yaratılışın delilidir. II. Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi, Erzurum, S. 153-170.

Ünverdi, M. 2021. Din ve Fıtrat İlişkisi Bağlamında Dinî İndirgemeciliğin Eleştirisi, İlahiyat Akademi, 14, 237-266.

Whitmee S., Haines A., Beyrer C., Boltz F., Capon A.G., Dias B.F.S., Ezeh A., Frumkin H., Gong P., Head P., Horton R., Mace G.M., Marten R., Myers S.S., Nishtar S., Osofsky S.A., Pattanayak S.K., Pongsiri M.J., Romanelli C., Soucat A., Vega J., Yach D. 2015. Safeguarding human health in the Anthropocene epoch: report of The Rockefeller Foundation–Lancet Commission on planetary health. Lancet 386, 1973–2028.

Yanık F., Çetinbaş A. ve Vardar F. 2018. Bitkilerde programlı hücre ölümü, Marmara Fen Bilimleri Dergisi, 1, 157-166.